

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 39Nt/73/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1720010417
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Mikulčík
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2022:1720010417.2

Uznesenie

Okresný súd Pezinok, samosudcom Marekom Mikulčíkom, v trestnej veci odsúdeného: A. D., ex cathedra dňa 12. septembra 2022 v Pezinku, takto

rozhodol:

Podľa § 448 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na § 74 ods. 2 Trestného zákona, sa u odsúdeného: A. D., E. B. XX.XX.XXXX K. I., J. I. F. XXXX/X, I. - Z., t. č. Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela, Malacká cesta č. 63, Pezinok, bude pokračovať s výkonom ochranného ústavného psychiatrického liečenia, uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2T/19/2020 zo dňa 25.05.2020, právoplatným dňa 08.07.2020.

odôvodnenie:

Dňa 25.07.2020 nastúpil odsúdený A. D. na výkon ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou do Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela v Pezinok (ďalej len „PNPP“) na základe trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2T/19/2020 zo dňa 25.05.2020, právoplatným dňa 08.07.2020. Ochranné liečenie mu bolo nariadené dňa 08.07.2020.

Nakoľko podľa § 448 ods. 2 Tr. poriadku, je potrebné raz ročne preskúmať dôvody trvania ochranného liečenia, požiadal tunajší súd PNPP o podanie správy o zdravotnom stave menovaného.

Z predložených listinných dôkazov vyplynulo nasledovné:

Samosudca Okresného súdu Bratislava IV uznesením sp. zn. 2T/19/2020 zo dňa 25.05.2020, právoplatným dňa 08.07.2020, rozhodol o.i. o uložení ústavného ochranného psychiatrického liečenia A. D..

Dňa 08.07.2020 vyšší súdny úradník Okresného súdu Bratislava IV nariadil menovanému výkon ústavného ochranného liečenia v PNPP.

Menovaný nastúpil na výkon ochranného liečenia do PNPP dňa 25.07.2020. Dňa 03.11.2020 oznámila PNPP súdu, že výkon ochranného liečenia stále trvá. Dňa 28.06.2021 bolo súdu od PNPP oznámené, že dňa 04.05.2021 bol menovaný preložený z PNPP v doprovode príslušníkov OO PZ Pezinok na výkon trestu odňatia slobody, čím bol u menovaného prerušený výkon ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou na 6 mesiacov, pričom po vykonaní trestu odňatia slobody bude pacient vrátený na pokračovanie ochranného liečenia ústavnou formou do PNPP. Pacient bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody dňa 01.11.2021 a opätovne nastúpil do PNPP na ochranné liečenie.

Zo správy PNPP o ochrannom liečení zo dňa 16.02.2022 vyplýva, že ochranné liečenie menovaný stále vykonáva. Z diagnostického záveru zdravotníckeho zariadenia vyplýva, že pacient trpí zmiešanou a inou poruchou osobnosti, poruchami psychiky a správania zapríčinenými užitím viacerých drog a iných psychoaktívnych látok /marihuana, etyl/. Pacient je schopný zúčastniť sa výsluchu na verejnom

zasadnutí, t.č. bol hospitalizovaný na oddelení C s voľným režimom. Spolupracuje, je sumerniteľný, dodržiava liečebný režim. Vzhľadom na to, že nemá rodinné zázemie, je v jeho prípade nutná inštitucionalizácia - umiestnenie do DSS. Menovaný má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony.

§ 448 Trestného poriadku ustanovuje:

„(1) O prepustení z ochranného liečenia alebo o jeho ukončení rozhodne na návrh prokurátora, obvineného alebo liečebného zariadenia alebo aj bez takého návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie vykonáva; ak rozhoduje na návrh, rozhodne najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu súdu.

(2) Predseda senátu súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti vykonáva, najmenej raz ročne preskúma, či dôvody ochranného liečenia trvajú. Ak dôvody ochranného liečenia pominuli, postupuje podľa odseku 1, inak rozhodne, že vo výkone ochranného liečenia sa bude pokračovať.

(3) Proti uzneseniu podľa odsekov 1 a 2 je prípustná sťažnosť, ktorá má v prípade, ak ju podá prokurátor proti uzneseniu o prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, odkladný účinok.“

§ 74 Trestného zákona ustanovuje:

„(1) Ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantnom zariadení.

(2) Ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel. Trvanie ochranného liečenia uloženého páchatelovi, ktorý užíva návykovú látku a spáchal trestný čin pod jej vplyvom alebo v súvislosti s jej užívaním, môže byť však ukončené, ak sa počas jeho výkonu zistí, že jeho účel nemožno dosiahnuť. O prepustení z ochranného liečenia rozhoduje súd.

(3) Od výkonu ochranného liečenia súd upustí, ak zaniknú pred jeho začatím okolnosti, pre ktoré bolo uložené.“

Podľa § 291 Trestného poriadku, na verejnom zasadnutí rozhoduje súd, ak to zákon výslovne ustanovuje.

Podľa § 301 Trestného poriadku, na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí.

Podľa § 303 Trestného poriadku, samosudca neverejné zasadnutie nevykonáva.

Podľa § 10 ods. 6 Trestného poriadku, predsedom senátu sa na účely tohto zákona rozumie aj samosudca, ak z jednotlivých ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Pokiaľ Trestný poriadok v ustanovení § 448 Trestného poriadku, vo vykonávacom konaní zveruje kompetenciu rozhodnúť o tom, či má výkon ochranného liečenia pokračovať, resp. kompetenciu rozhodnúť o prepustení z ochranného liečenia alebo kompetenciu rozhodnúť o jeho ukončení výslovne predsedovi senátu súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie vykonáva a zároveň výslovne neustanovuje, že pri rozhodovaní podľa § 448 Trestného poriadku rozhoduje predseda senátu na verejnom zasadnutí, dospel samosudca Okresného súdu Pezinok aplikáciou citovaných ustanovení Trestného poriadku k záveru, že na rozhodovanie v zmysle § 448 Trestného poriadku nemôže samosudca nariaďovať verejné zasadnutie, pretože mu to Trestný poriadok výslovne neustanovuje. Ústavne konformným výkladom citovaných ustanovení Trestného poriadku nemožno prijať iný záver,

ako ten, že pri rozhodovaní podľa § 448 Trestného poriadku nemôže predseda senátu nariaďovať verejné zasadnutie, ale má povinnosť rozhodnúť tzv. od stola (ex cathedra).

Z hľadiska systematického výkladu citovaných ustanovení Trestného poriadku zároveň platí, že pokiaľ Trestný poriadok samosudcovi vôbec neumožňuje vykonávať neverejné zasadnutie, musí samosudca rozhodujúci vo vykonávacom konaní podľa § 448 Trestného poriadku rozhodovať len tzv. od stola (ex cathedra).

Rozhodujúc ako samosudca Okresného súdu Pezinok som na podklade listinných dôkazov dospel k záveru, že dôvody pre ktoré bolo pacientovi uložené ústavné ochranné psychiatrické liečenie nepominuli a i naďalej trvajú, preto je účelné aj naďalej pokračovať u menovaného vo výkone predmetnej ústavnej ochrannej psychiatrickej liečby.

To sú rationis decidendi, pre ktoré som rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

Už len ako obiter dictum svojho rozhodnutia dodávam stručný, systematický výklad ustanovení prvého dielu, druhej hlavy, štvrtej časti Trestného poriadku v spojení s ustanoveniami piateho dielu, druhej hlavy, prvej časti Trestného zákona, nakoľko som rozhodujúc počas svojej päťročnej praxe v obvode tunajšieho súdu, v ktorom sa nachádza Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela zistil, že právnici, ktorí s týmito ustanoveniami prichádzajú do styku zväčša sporadicky, im nie vždy rozumejú.

Štvrtá časť Trestného poriadku upravuje postup súdu vo vykonávacom konaní, pričom výkon ochranného liečenia je konkrétne upravený v ustanoveniach prvého dielu, druhej hlavy tejto časti Trestného poriadku (§ 445 až § 448a). Na procesný postup súdu v prípade rozhodovania o výkone ochranného liečenia sa pritom (pokiaľ ide o formu rozhodnutia a spôsob rozhodovania) nepochybne vzťahujú aj ustanovenia prvej a tretej časti Trestného poriadku.

Súd je široký pojem, nutno teda zodpovedať otázku, kto rozhoduje v jeho mene (súdny tajomník, vyšší súdny úradník, sudca pre prípravné konanie, samosudca, predseda senátu, senát), čím rozhoduje (opatrením, príkazom, trestným rozkazom, uznesením, rozsudkom) a ako rozhoduje (od stola, na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí, na neverejnom zasadnutí).

Ochranné liečenie možno obvinenému v súdnom konaní uložiť buď na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí. Ukladá ho buď samosudca, alebo senát a to rozsudkom na hlavnom pojednávaní (§ 289 ods. 1 Tr. por.), alebo uznesením na verejnom zasadnutí (§ 289 ods. 2 Tr. por.). V závislosti od toho, či bolo ochranné liečenie uložené samosudcom alebo senátom sa následne odvíja i to, či o ňom vo vykonávacom konaní rozhoduje samosudca alebo senát, resp. iba predseda senátu.

Pri ukladaní ochranného liečenia na hlavnom pojednávaní, či verejnom zasadnutí súd nikdy vopred neurčuje dobu jeho trvania, pretože v zmysle § 74 ods. 2 Trestného zákona ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel. Vždy však v zmysle § 74 ods. 1 Trestného zákona určuje, či má ochranné liečenie prebiehať ambulantnou alebo ústavnou formou.

Po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo obvinenému uložené ochranné liečenie má predseda senátu súdu, ktorý ochranné liečenie uložil povinnosť takéto rozhodnutie vykonať, resp. jeho výkon zariadiť v zmysle § 406 ods. 1 veta tretia Trestného poriadku. V praxi sa tak deje nariadením výkonu uloženého ochranného liečenia podľa § 445 Trestného poriadku, ktoré má povahu opatrenia. § 445 Trestného poriadku nehovorí o tom, že by mal o nariadení výkonu ochranného liečenia predseda senátu rozhodovať na verejnom zasadnutí, teda je zrejme, že zákonodarca počítal s tým, že v štádiu po právoplatnom skončení trestného stíhania nie je nutné, aby výkon súdneho rozhodnutia zariaďoval senát, ale postačí ak ho zariadi sám predseda senátu. Predseda senátu rozhoduje opatrením vydaným od stola (ex cathedra) a proti jeho opatreniu nie je prípustný opravný prostriedok. V praxi mnohých súdov sa využíva ustanovenie § 406 ods. 1 veta tretia Trestného poriadku, na základe ktorého predseda senátu poverí vyššieho súdneho úradníka zariadiť výkon rozhodnutia o ochrannom liečení. Vyšší súdny úradník potom o nariadení výkonu ochranného liečenia rozhoduje od stola (ex cathedra) sám opatrením, proti ktorému takisto nie je prípustný opravný prostriedok.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a zákonné ustanovenia súd rozhodol v rámci skúmania ochranného liečenia v zmysle § 448 ods. 2 Trestného poriadku o pokračovaní v ochrannom liečení menovaného, nakoľko dospel po preštudovaní spisového materiálu a správ o stave ochranného liečenia menovaného o zdravotníckeho zariadenia, v ktorom menovaný vykonáva ochranné liečenie k záveru, že vo výkone ochranného liečenia je vzhľadom na jeho aktuálny zdravotný stav nutné pokračovať, keďže dôvody ochranného liečenia nepominuli.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, v lehote troch pracovných dní odo dňa jeho oznámenia. Sťažnosť podaná prokurátorom má odkladný účinok.